

Nr 1049

Av herr Broberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 171, angående reformering av de gymnasiala skolorna m. m.

Inom den kemiska industrien i vårt land pågår en mycket snabb utveckling. Den kemiska industrien kännetecknas av en mycket hög produktivitet, och tillverkningsvärdet räknat per anställd ligger mycket högt. Det bör därför från samhällets sida vara ett önskemål att expansionen inom denna industri kan fortgå. Emellertid kan man förutsätta att en fortsatt utbyggnad även medför ett ökat personalbehov. En god utbildning i kemi på gymnasiestadiet bör öka intresset för vidare studier i ämnet och därigenom bidra till att möta den ökade efterfrågan på arbetskraft, som kan förutses komma från den kemiska industrien.

Även utvecklingen på det medicinska området torde öka behovet av kvalificerade kemister.

Gymnasieutredningens förslag beträffande kemiens ställning på gymnasiet naturvetenskapliga linje har under remissbehandlingen kritiserats i två avseenden (se propositionen s. 243—244). Yrkanden har framförts om dels en timtalsförstärkning, dels en fördelning av ämnets timmar på samtliga tre årskurser. Förslagen i propositionen innebär ett visst tillmötesgående av de under remissbehandlingen framförda synpunkterna i båda dessa avseenden.

Beträffande den föreslagna omfördelningen av kemitimmarna på samtliga tre årskurser genom byte med motsvarande antal biologitimmor ansluter vi oss till vad departementschefen anfört (se propositionen s. 293—294, 296).

Däremot anser vi, att kemiens timtal bör förstärkas ytterligare, och vill här hänvisa till flera remissyttranden i vilka man pekar på 7,5 veckotimmor. Särskilt vill vi framhålla att skolöverstyrelsen i sitt remissyttrande har förordat att kemi tillföres 1 veckotimme som avstås av matematik.

En förstärkning av kemiämnet utöver 7,5 veckotimmor förutsättes vara svårt att realisera. Emellertid bör riksdagen med hänsyn till vad som anförts i remissvaren inte besluta ett lägre timtal än 7,5 veckotimmor, som vid jämförelse med timtalet på nuvarande reallinje, 8,5 veckotimmor, innebär en något större reduktion än den föreslagna generella om cirka 10 %.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 171 måtte besluta, att kemi på naturvetenskaplig linje skall ha

7,5 veckotimmar, varvid förstärkningen åstadkommes genom att matematik avstår 1 veckotimme.

Stockholm den 12 november 1964

Hans Broberg

C.-G. Enskog

Per Svensson

i Stenkyrka

Lennart Mattsson

Anders Jonsson

Nr 1050

Av herr Dickson m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 171, angående reformering av de gymnasiala skolorna m. m.

Ecklesiastikministern hänvisar i Kungl. Maj:ts proposition nr 171 år 1964 till beslutet år 1962 om att orienteringsämnena »skall ha en fostrande inverkan på individen» och betonar i anslutning härtill kravet på objektivitet.

Grundskolans läroplan formulerar innebörden av »objektivitet» och säger att skolan inte skall »auktoritativt påverka eleverna att omfatta en viss åskådning».

Gymnasieutredningen av år 1963 formulerar innebörden av »objektivitet» på följande sätt: »Med objektiv undervisning menas, att urvalet av fakta och värderingar sker så allsidigt som möjligt och att det alltid överlåtes till eleven att acceptera eller förkasta en värdering. I de gränsfall då tvekan kan råda huruvida ett faktum eller en värdering föreligger bör diskussionen hållas öppen.»

Att »auktoritativt söka påverka eleverna att omfatta en viss åskådning» är förkastligt, om därmed menas att man söker påtvinga dem den.

Men objektivitetskravet får inte förstås så att det hindrar skolan att ställa sin och samhällets auktoritet bakom de värderingar som vårt demokratiska samhälle vilar på. Skolan kan ej underlåta att verka för de värden och den moraliska uppfattning, som är grundläggande för det svenska samhällslivet.

Läroplanen för grundskolan säger härom (s. 16): »Genom sin etiska fostran skall skolan ge honom (eleven) en god uppfattning om de moraliska normer, som måste gälla i sammanlevnaden mellan människor och som bär upp rättsordningen i ett demokratiskt samhälle. Han måste bli fullt medveten om innebörden av etiska begrepp som rättvisa, ärlighet, hänsyn och tolerans och om konsekvenserna av brott mot lagar och föreskrifter.»

Skolan varken kan eller skall auktoritativt *påtvinga* eleverna dessa nor-